

Slika notranjščine cerkve - prezbiterij.Sam.ustanovljen.1.1633.

Il.Slov.1926,št.214,št.30.

Sv. Anton pad. klečeč pred skalami. *odpis Taučer Georg pinxit Idria A.1860.
Slo.pl.o.Bergant, Brezmadežna, krasen baročen okvir. Brezmadežna stoji pokrita s pajčolanom, v rdeči suknji, beli halji in zelenem plašču, gleda vdanb predse in razteza roke. Na trebuhu v žarkih ima Jezusa. Tazen par poškol ovanih mest ob spodnjem robu, dobro ohranjena, nesignirana----Na robu plašča podpis:Wegant pinxit 1764.V cerkvi vse slike v str. oltarjih Metzingerjeve.
V levem oltarju pod korom zaroka Marije, Schoonjans.*od korom votivna slika sv. Trojice, obdane od angeljev a orodji trpljenja in pod prižnico Marija z Mariborom sprst spodaj.Spodaj na pis: Zu Gott vnd Maria Nazerth flotten wir an vnsser opffer vnd gebedt.In 1680item Jahr alss die leidige best gancz vnd gar vber handt genommen vnd regirt haben wir vnss verobligrert alhir zu Mahrburg in der Stadt,wie mans gemallner vor angen hat, gott vor?derum(?) zu versehn dar mit, durch maria halligste worndt hat gott die straff von x vnss ewandt Dich loben wir gott ohne Endt 1681.

Votivna slika Pliberka, zgoraj Marija in Kristus v oblakih, spodaj mesto Bleiburg, na desno 2x voto 1715.

*tele, LXXIX, 5.9.1930, str.25-26

Tu se nahaja votivna slika iz 1.1681 s sliko Maribora.

*gn.Orožen: Das Bisthum und die Diözese Lavant, 1.del. 2.1875

nr. 538.

L.1624 je tu postavil škof Hren kapelico M.B.L.1632 je kapelica prišla v last frančiškanov, ki so tu l.1667 postavili samostan, l.1661 pa novo cerkev

Zg.Danica, l.1861, str. 152.

Hrib na katerem stoji c. in samostan je bil nekoč last saneških gospodov. Vd teh je kupil okr. 1624 škof Hren, prodal mu ga je Sigismund Wagen=spersg. Istega leta je položil temeljni kamen za novo cerkev, ki naj bi bila podobna nazarski hišici. Gotova je bila l.1626. L.1632 je škof Scarlich podaril kapelico frančiškanom bosanske provincije ter jim dovolil, da smejo zidati samostan. Stanovna listina je bila izdana v Gornjem gradu l.1633. Frančiškani so začeli zidati poleg kapelice novo cerkev in samostan. Samostan je bil postavljen l.1639, cerkev pa 1661. Pod cesarjem Leopoldom I, so bosanske frančiškane odločili in samostan izročili lxxxfrančiškanom avstr. province. Po raznih pritožbah je končno ostalo vse pri starem. Po l.1673 so zopet zidali. L.1686 so postavili poslopje za noviciat. V drugi pol.18.stol. so prenovili stare oltarje, deloma postavili nove. Od l.1786 je v samostanu bila ljudska šola, najstarejša v savinjski dolini. Dve votivni tabli pod korom: prvo darovali triborčani l.1681, drugo zao=

bljubno pa Pliberk l.1715.

Cerkev ima 10 oltarjev, zidana je v poznem renes. slogu. ima eno ladjo, ter šest zelo prostornih stranskih kapel. Banjasti svod je malo prenizek. Vel. oltar in oni v kapelici sta delo J. Varnika iz belega marmorja
str. 497 slika cerkve in samostana
497str.

Dom in svet, l.1902, str. 497.

Orientacija pravilna. Cerkev leži v sklopu samostanskega poslopja na griču nad stečiščem Drete in Savinje v n.v. 400m. Ves kompleks tvori mikavno pekrainsko sliko.

Literatura in viri: Ing. Orežen Bistum und Diözese Lavant II. Dekanat Oberburg Marburg 1877.; Avg. Stegenšek : Dekanija Gornjegrajska, Maribor 1905; Slika a v Gornjem Gradu iz ca. 1650.; Chronicon conventus Nazarethani a sui origine videlicet anno 1624 usque ad annum 1762... A.R.D. Godefridus Pfeiffer, bis Ex Minister Provincialis, Ljubljana 1762; Diarium Conventus Nazarethani ab anno 1752. Sega do 1771. Kapitel E geveri e cerkveni opravi in njenih delavcih. Težko čitljiv, nemško pisan dnevnik iz let 1749-1777; nemške pisani anali "Vom Ursprunge von Nazareth. Analen 1624-1836." So ekscerpt prej omenjenih virov; Chronicon Convetus et Ecclesiae Nazarethanae ab anno 1763, congestum ex Diarie praefati Conventus et traditione. Anno 1882. Temus II.; Kronika je v tej vojni pogorela "Maria Nazareth", Dom in svet 1902, 497.

Cerkev sestavlja: pravokotna ladja ktero flankirata dva prizmatična zvonika ter vrsta po treh kapel pravokotne oblike na vsaki strani, na vzhodu pa zaključuje ozka, pravokotna loretanska kapela. Gradnja je kamenita, ometna; strelsta sedlasti, opečni; zvonikovi esenstrani, piramidasti, plečevinasti. Samostan, ki se dotika cerkve na severu in vzhodu obsega tri trakte, ki oklepajo pravokotnedverišče. Je enonadstropen ter ima na dveriščni strani v pritličju slepaste arkade. Njega a gradnja je opečnata. Danes deloma porušen. St ehe se sedlaste, opečne.

Zunajščina: Cerkev in zvonika sta nerazčlenjena. Loretanska kapela ima a pristrešen kamenit, talni zidec ter poševno prirezan kamenit venčni zidec. Ohranjeni originalni okni imata kamenito, poševno prirezano estenje. V eknih in zidcih še žive gotске reminiscence. Nad južnim portalom pravokotne oblike, ki vodi v kapelo se nahaja pravokotna, kamenita plošča z grboma škofa

Tomaža Hrena in ljubljanske škofije ter napisem: Sacellum Hoc Nazarethanum Veteri/Lavretano, Ut Potuit, Conformatu: Thomas/LX. Epus. Labac. Piae Grat. Ergo V.P. Ano SS. Iubilaei/MDCXXV. Portal ima posnete ogle, okni sta polkrožno zaključeni. Glavna cerkvena fasada je prepresta. Do glavnega vhoda vodi stepnice. Praveketen portal krona trikotno čelo ter krasi vklesana letnica 1647. Fasada se trikotno zaključuje. Vsa okna so praveketna. Zvonikove stene se konširajo s strmimi trikotnimi čeli, pod katerimi se urna kazališča ter biferne zavese line.

Samostanska zgradba je nerazčlenjena. Okna so praveketna. Vzhodni in zapadni trakt sta skoraj povsem uničena, severni le za silo obnove.

Notranjščina: Tlak je v vsej cerkvi šamoten. Pevska empora je zidana, počiva na 4 slopih in križnih obokih ter izstopa trapezasto proti cerkvi. Krasi jo lea, originalna, kovana železna ograja. Veže, ki je tako široka kot cerkev, in zavzema tudi prestore pod zvonikom ter ladje pokriva banji, kapele na vsaki strani ladje pa nizke kupole. Nizek slavohek vodi v leretansko kapelo, ki je banjasto obokana. Na vsaki strani slavoheka vedita dva praveketna portala, severni v zakristijo, južni na preste. Leretanska kapela ima v obeh podolžnicah po eden portal (južnega sem opisal že pri zunajščini) ter po eno okno. Nad severnim portalom, ki vodi v zakristijo (je že v sklopu samostanskih stavb), se nahaja praveketna, kamenita plošča z napisom: D.N. Jesu Hristi ac magne matri eius Mariae semper virgini nazarenis ob Salutem votis reddita se serisque d.d. ter grbem škofa Tomaža Hrena. Ladjine slope krasi pilastri, ki počivajo na konsolah in nosijo preproste egredje. Vse cerkev krasi dekorativno-figuralne freske: one v leretanski kapelisti izvršila l-1888. Tomaž Fantoni in 1896. Ivan Bradaška (njegova je zadnja stena poleg oltarja), one v ladji in kapeli se iz leta 1872-73. Njih avtor ni znan. So izrazite dekorativno-ornamentalne. Sestavljajo jih akantove vitice z zelo ostrimi listi in cvetovi, v katerih zavojkih sede angeli in putti. Freske v kapetli so figuralno simbolične.

značaja.

Oprava: Cerkev una v celoti le oltarjev. Glavni oltar, posvečen Marijinemu oznanenju, je marmirnat, tabernakljas ter dela Janeza Vurnika iz Radevljice iz l. 1885. Oltar stoji pred slavelekom (nekdanj fasado) lorentanske kapele ter vodi do njega 5 stopnic.

Oltar v lorentanski kapeli je marmirnat, edikulast ter je dela Janeza Vurnika iz l. 1897.

Oltarji v kapelah so si podobni. Njihove nastavke tvorita po dva stebra z egredjem, z vsločenim arhitravom in atiko na vrhu. Vsi so narejeni iz pelirane štuka, ki je marmoriran. Prvotni oltarji so nastali v decenijah pol. 1661, ko je bila posvečena cerkev. Bili so leseni in v sredini 18. stol. je slab. Zato so jih takrat nadomestili s sedanjimi oltarji. Dela so trajala od 1749. do 1752. Oltarji so nastajali take: 2. 9. 1750. oltar sv. Jožefa, 4. 5. 1751. oltar sv. Petra Regalata, konec septembra 1751. oltar sv. Frančiška, istočasno oltar sv. Barbare, Le. 6. 1752. oltar sv. Antona, 25. 8. 1752. oltar sv. Florijana. Vredja stukaterjev, ki so delali oltarje je bil JOŽEF GEBHARD. Vsi sedanji kipi na oltarjih so novi, iz konca 19. stol. Narejeni so iz kamnate mase ter so iz Friburga na Badenskem. Oglejmo si posamezne oltarje najprej na levi in potem na desni strani.

Oltar Petra Regalata: Glavna slika predstavlja svetnikovo zamaknjenje. Angeli nese kvišku svetnika, ki ves prevzet gleda na DM, ki mu prihaja na spreti z nebeških višin. Slika v atiki predstavlja deprose sv. Valentina, ki ozdravlja belnike. Obe sliki sta dela Valentina Metzingerja iz Ljubljane.

Oltar Frančiška Asiškega: Menza in stipes sta iz marmorja ter dela Frančiška Rebbe. Vrh dveh pepelne rdečih stopnic stoji podstavek menze. Ima podobe sarkofaga s konkavnimi stenami. Na kencih ga obrobujata dve zavejki iz črnega marmorja. Frontalna stran kaže okvirjeno rumeno poljes ščitom v sredini. Ščit je sestavljen iz rdečega osrčja in belih ikrasev. Ob menzi stojita še dva podstavka za stebre. Oba sta iz pepelnatega kamna z vložki

iz sivega in belolisastega marmorja(breccie).Nad glavno sliko je grb grefa Miglie.Ta slika predstavlja titularnega svetnika v zamaknjenju ter zelo podobna sliki Bernarda Kerleonskega v Narodni galeriji v Ljubljani.Je dele Fortunata Werganta iz l.1765.Slika je polna pripovednega elementa pa tudi presterne dinamike.Stala je 20.gld.Ima podpis F.Wergant pinx. V atiki se nahaja slika sv.Trejice,ki je verjetno dele Valentina Metzingerja.

Oltar sv.Barbare:Glavna slika kaže svetnico,ki kleči protilevi in nosi rumeno,prepasane obleke z belo,ekrašeno pečo okoli pleč.Vrat ima razgaljen.Z nagnjene glave in sklenjenimi rokami pričakuje smrtnega udarca.Rabelj je njen oče,ki stoji poleg nje v čevljih in kratkih svetlo rdečih hlačah,prepasanih z rjavim pasom in v zelenem plašču.Na glavi nosi bel rumenopregast turban.Oče je že star.Njegova dolga,osivela brada je razdeljena.Vendar se mu oči iskrije ter je prijel z levico za nožnice,z desnice pa izvlači meč,kategerega bo zavihtel nad hčerko.Na desni stoji teman stelp,na levi prihaja ata iz viška dva angela s palmo in zelenim vencem.Nad sliko je grb dobretnika grefa Miglie.V atiki je deprsna slika sv.Lucije.Obe sliki sta verjetno dele Valentina Metzingerja.

Oltar sv.Ježefa:V sredini je slika,predstavlja joča smrt svetnika.Ježef leži na postelji,ogrtnjen z ru,eno odejo.Svoj zadni pogled je uprl v nebesa.Mladestni salvater sedi na levi ter blagoslavlja svojega rednika.DM se je od desne nagnila čezenj in z žalostnim pogledom zre v zaročenca.V rokah drži rebec,s katerim si je brisala solze.Pristopajo angeli.Dva prihajata iz ozadja,eden prinaša bel venec,drugi pebožne sklepa reke.Za Kristusom stoji še eden s palice v rokah,ki se razcveta v lilije.V atiki je slika,ki predstavlja jasv,Ano,ki uči DM.Ob sliki sta dele Valentina Metzingerja.

Oltar sv.Antona Padovanskega:Ima slike samo v atiki.Predstavlja deprsne podobne mladega,pod križem klečečega frančiškana,na katerega gledata iz oblakov dve angelski glavici.Slika je dele V.Metzingerja.

Oltar sv.Florjana:Naslovna slika nam kaže bradatega svetnika,ki kleči proti

d sni, opravljen v rumeno obleko z rdečim plaščem. Pokriva ga viteški eklep. V levici nosi bandere, s pevdignjeno desnico pa blagoslavlja z dvem prstema gorečo hišo, ki se vidi ob spodnjem robu slike. Poleg svetnika sta 2 angela, katerih eden se igra s svetnikovo čeljade, drugi nosi palmive vejice. Dve angelski glavici sta v zraku in iz nebes se vsipa svetel žar. Umetnik je podpisal v desnem spodnjem kotu: Petetschnig Labac. 1828. V atiki je slika sedečega svetnika, ki kaže na Metzingerjevo reko.

Ped pevske empere sta dva oltarja z nizkima baročnim nastavkoma brez atike te okrašena ob straneh z italijanskim akantom. Oltarja sta iz 1.1728. Oltar na levi ima v nastavku slike MB rožnega venca, dele Adelfa Pirscha iz 1.187, desni pa sv. Miklavža s splavarjem, dele M.Bradaška iz 1.1889.

Prižnica: Prednica je bila narejena 1.1758. Mizarstvo je opravil Tirelec brat Genuin Kerschbeumer, kiparsko pa Tirelec brat Aleš Rivalta. Sedanja prižnica je dele Ivana Cesarja iz 1.1899.

Križev pot je delan po Führichu in je verjetno Bradaškevo dele. Krstilnik ima kamenit, piščalast bazen ter lesen, rekekejski nastavek. Nastavek je zelo bogat, razgiban in lep, toda precej uničen. Mogoče je šele iz 1.1785. ke je bila tu ustanovljena lokalija, a po oblikah je gotovo starejši vsaj za dva decenija.

Krepilnik imata okrogel bazen ter balustrasti, štirioglat negi.

Cerkvene klepi se iz konca 19.stol.

Na pevski emperi stojijo orgle z bogate rekekejske dekoracije. So iz 1763. Lamberija pevskega kora ter pevske klepi so lep primer baročnega mizarstva iz zadnje tretjine 17.stol.

V zakristiji stoji lepa omara iz konca 17.stol ter omara z letnice 1717.

Oprema: V kapeli sv. Antona visi slika o.pl. Ki predstavlja križanje 26 mučencev frančiškanskega reda 1.1597. na Japonskem. Slika je nastala okoli 1.1862, ko so bili prišteti k svetnikom, ter brez umetniških vrednot. V žsti kapeli visi slika MB. z detetom, dele samostanskega umetnika A. Rebleka

iz Gerice iz leta 1882.

V kapeli sv. Frančiška visi slika "Zamaknjenje Frančiška Asiškega", ki je malo-vreden produkt 19. stol.

Za oltarjem v loretanski kapeli je shranjenih 8 slik, med njimi 5 od ene seri-je. Vse te slike so iz samostana, srednje kvalitete ter iz 1. pol. 18. stol.

V zakristiji, ki se deli na dva dela, se nahaja v prvem spomenik patra Tuška, ki je bil 14. 5. 1943. umerjen od okupatorja. Načrt za spomenik je naredil Vlado Gajšek iz Ljubljane.

Slika, olje na plečevine, format 38x55 cm. Predstavlja Pereke DM. Tehnična izved-
ba je zelo kvalitetna ter delo začetka 19. stol.

Nad oltarjem visi slika iz istega časa, ki je kvalitetno delo.

V zakristiji vidi tudi velika, polkrožno zaključena slika, e. pl., ki predstavlja zgeraj Marije z Jezusom, spodaj pa Nazarje gledano iz zahodne strani. Ker je je-
ler iz 1. 1861. delan po njej, je moral nastati v prvi pol. 19. stol., a zage-
teve po 1. 1747., ko so bile zgrajene sedanje dohodne stopnice.

Zvonik: Gornji nadstropji zvonikov sta iz opeke ter sta bili narejeni 1. 1875.,
ko je bila baročni zvonasto-čebulasti strehi nadomeščena piramida. Zvenova sta
dva: eni iz 1. 1934. je iz šmartnega ob Savi, drugi iz 1. 1920. je iz Svete ge-
re nad Gerice. Ulil ga je Francesco Preili v Udinah.

Podstrešje: Gradnja cerkve je kamenita, oboki pa opečni.

Samostan: V močno poškodovanem poslopju je več slik e. pl. Jurija Tavčerja iz
Idrije iz okoli 1. 1860. Te slike so: Anton puščavnik, Oznanjenje, Rojstvo. Slike s
obrtne kvalitete.

Nekdanji refektorij je banjasto obokan s po 4 križno postavljenimi sesve-
dnicami. Obdaja ga lesena lambrerija z intarziranimi rosetami, klepi ter
dve originalni mizi s širokima nosilcema, povezana s prečko. Vse naštete
je iz 2. pol. 17. stol. ter dobro mizarско delo. V refektoriju se nahajata

tudi dva angela svečnika iz 18. stol. ter rekekejska kadilnica. Ostala oprava in oprema, kolikor je je še ostalo, je brez vrednosti.

Resume: Na griču, kjer stoji danes samostan, in se je nekoč imenoval Gradišče, je v zač. 17. stol. rasel star hrastov gozd, ob bregovih Drete pa vrbje. Ko je leta 1615. kupil grad Vrbevec ljubljanski škof Tomaž Hren, je sklenil na griču postaviti loretanske kaple. Kapela je bila zgrajena v letih 1624-25. Kako je izgledala vane iz episa škofa Hrena iz l. 1626, iz vitaj skega pretokela iz l. 1631, iz prepisa inventarja iz l. 1632., kjer se imenujejo vsi presteri in slednjič iz gerajegrajske slike iz ca 1650. Cerkvica je bila delana po merah loretanske kaple, je bila obokana in slikana, je imela oltar z leseno ograjo pred njim. Poleg je bila na jugu zakristija (ki še obstoja kot shramba), na vzhodu pa stolp z zvenovi. Pred cerkvico je bila presterna veža z ravnim stropom, z več okni in oltarjem. Kapelica in veža sta bili tlakani z belimi in črnimi ploščami. Loretanska kapela z nekdanje zakristije je še ohranjena ter kaže v kamnoseških detajlih gotoske romani scene veža in zvenik pa sta bila po l. 1635. odstranjena. Leta 1632 odnesen 1635. se dobili grič s cerkvico farniški bosensko-hrvatske-kranjske province ter do leta 1661. zgradili sedanje cerkev in samostan, tako da je loretanska kapela presta samo še z južne strani. Glavni oltar nove cerkve je stal pred kapeline fasade in nad njenim z padnim oknom, zakristija (dvedelna) pa je zakrila njeno severno stran. Vzhodne kapele in severno od cerkve se zčenjali samostanski trakti, ki so obtekali pravokotno dverišče, ter se v pritličju odpirali s slepastimi arkadami. Križev pot, ki se je nahajal zunaj cerkve, je dal gvardjan Ulrik Furlan l. 1733, odpraviti ter naslikati njegove postaje na slepih ladje, Isti slikar je poslikal tudi Anteneve kapelo z degedki respenzerija ter loretanske kaple na fasadi s pedobo Marijinega oznanjenja, v notranjščini pa z aposteli in drugimi predmeti. Te slike so bile tako slabe, da so jih že leta 1747. odstranili. Križev pot se nademesti-

lis tablami e.pl., vse kapele so leta 1763. prevlekli s papirnatimi tapetami, leretanske kapele in njen fasado pa je leta 1772. poslikal Frančišek Jelovšek. Za dele je dobil 150 geldinarjev. Ke sel. 1881. naredili sedanji slavelek, ki pevezuje cerkev s kapelo, so uničili freske, nakar je Fantoni l. 1888. n. slikal sedanje. Med leti 1749. in 1763. je cerkev dobila večinoma nove oprave, ki je v precejšnji meri še ohranjena. Zamenjani so le glavni altar, altar v leretanski kapeli ter plastike na stranskih altarjih. Sedanje stopnišče s kapelami, ki vodi na gričevni plato, je bilo zgrajeno l. 1747. Ima pedebe razpetegnjene črke S ter na vsakem zaveju po eno kapelo, torej skupno 4 kapele. Leta 1875. sta bila zvonika dvignjena ter sta dobila sedanja neogotska zaključka. Spomladi 1944. je bil samostan požgan ter je utrpel velike škode, posebno je obžalovati uničenje samostanske knjižnice, ustanovljene nekatere pred l. 1752. Cerkev ni utrpela bistvene škode.

Okolica: O samostanu in stopnišču sem že govoril. Na plateju pred cerkvijo je majhno polkepalishče. Nekdanji samostanski vrt obdaja razpadajoče obzidje. Na livadi je več lepih velikih dreves. Čudovit razgled po Zadrenski in Zgornji Savinjski dolini. z Alpami, posebno Raduho v ozadju.

Konservatorske opombe: Cerkev je v precej slabem stanju, samostan na pol prazen.

Ostale: Božjepetni spomeniki: l. Bakrerez, 9x 13cm, v okviru, sestavljenem iz uslučenih akantevih listov, vidimo v gornjem delu kip MB z detetom. Ob dva imata kraljevski kreni. Kip je ograjen v težak brokat z dragocenima kevanima pasovoma. Ob straneh držita angela poleg dveh balustrastih stebrov goreči sveči, od zgoraj pa visita svetilki. V spodnjem delu se vidi Nazarje od jugozapada. Ob levi je štirikotni grad Vrbevec s stolpoma na pročelju, v sredini Dretna, na desni pa nazarski grič z dvestolpno cerkvijo. Vse je silno shematično. Podzidje spodnjim rebrom je napis: EFFIGIES DI AE VIRG. GRATIARUM IN

ECCLESIA FRAT MINORUM STRICT OBSERV. NAZARETHI IN STYRIA. Pedebica je verjetno še iz 17.stel.

2.Bakrerez, 8.8 x 15 cm. V gornjem delu je v okviru DM med klečečima angeloma držečima prižgani sveči. Vsa je ograjena v težak, pod vratom zapet svilnat plašč, ki je trikrat prepasan s srebrnimi nitmi. Na levi je dete Jezus s povzdignjeno desnico in svetovno kroglo v levici. Dete ima cesarske, Marija kraljevske krone. Marijine krone držita dva svobodno leteča angelčka. V spodnji tretjini pedobe se vidi v baročnem okviru nazarski grič z dvestelpno cerkvijo od zapadne strani. Vidne so že stopnice iz l. 1747. Napis se glasi: Wahre abbildung des Miraculöse Gnadēerths Maria Nazareth/bey denen WW EE PP. Francisca-narn im Viertl Cilly in unter Steyer. Pedebica je iz 2.pol. 18.stel.

3.Bakrerez, 9 x 15 cm. Ta bakrerez je skeraj enak prejšnjemu, le da je mnogo bolj izdelan. Delala ga je ista roka kot prejšnjega. Ina tudi isti napis, ob spodnjem robu pa je tudi umetnikov podpis: Sc. M. Charl(?) in Laibach.

4.Jeklerez, 6.2 x 9.4 cm. Na belakih vidnih DM vse ograjeno s širokim, z bisernimi pasevi opletenim plaščem. Na levi gleda in tega ogrinjala zgornji del Jezusa. Z desnice blagoslavlja, v levici drži svet. Mati in sin imata cesarske krone. Marijine krone se dotikata dva leteča angela, dva klečeča pa drži ta prižgani sveči v rokah. Spodnje pelevice slike zavzema nazarski grič z dvestelpno cerkvijo in samostanom. Jeklerez je fino izdelan. V jekle vrezani napis se glasi: Spominek /Dvestoletnica posvečenja/cerkve Matere Božje v Nazaretu/ na spodnjim Štajerskim 1861. Jeklerez je posnet po že omenjeni eljni sliki v zakristiji.

Opombe: Samostan in cerkev je upodobil tudi G.M. Vischer v svoji knjigi: Topographia ducatus Styriae. Graecii 1681. Vsi detajli so dobro narisani. Stelpa nista posebne visoka, vrh prezbiterija (kapele) je viden osemstrani nastrešni stolpič. Stopnišče, ki vodi na samostanski plato, obsega 193 stopnic.

Jože Curk: Zapiski 1958, celjska topografija, skp.

....."Lepa in prostorna cerkev je imela slabe, leta 1735 izdelane orgle, ki so bolj cvilile kakor pele.Martin Cajhen s povzelskega starega grada je z dvema pomagačema, s svojim bratom Jakopom in z Blažem Železnikom iz Gezelna ne le samo popravo izverstno dognal, temuč tudi tri nove registre tako vve~~x~~stil, da je delo velike hvale vredno....."

Dopisi. Z Savinske doline poroča O. Zofron Merk, kurat. - NOVICE,
18. januar 1860, List 3, L. XVIII, str. 22.

Emil Kümmel je v razpravi Kunst und Künstler in ihrer Förderung durch die steir. Landschaft vom 16. bis 18. Jahrhunderte (Studie aus den Rechenbüchern und Acten des Landesarchives) navaja letnice, ko so za stavbe prispevali stavbni stanovi.... 1653 : Maria-Nazareth b. Oberburg (A.25).

Beiträge zur Kunde steiermärkischer Geschichtsquellen. 16. Jhrg.
Graz 1879, str. 117.